

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem., ve věci

žalobce: A. Z.
nar. X
st. přísl. X
pobytem X

proti
žalované: Policie České republiky,
Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje,
odbor cizinecké policie
sídlem Kounicova 24, 611 32 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 11. 2021, čj. KRPB-202205-17/ČJ-2021-060022-SVZ

takto:

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, odboru cizinecké policie ze dne 6. 11. 2021, čj. KRPB-202205-17/ČJ-2021-060022-SVZ **s e z r u š u j e** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalobci **s e n e p ř i z n á v á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovaná **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

1. Žalobou ze dne 18. 11. 2021 podanou prostřednictvím žalované dne 30. 11. 2021 žalobce brojil proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 11. 2021, čj. KRPB-202205-17/ČJ-2021-060022-SVZ (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaná rozhodla o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění na dobu 120 dnů ode dne 5. 11. 2021 do 4. 3. 2022 ve smyslu ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“ nebo „ZPC“).

II. Napadené rozhodnutí

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná odkázala na ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, jakož i na relevantní ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 3, 4 ZPC. Shrnula rozhodné skutečnosti pro zajištění žalobce.
3. Z podkladů pro rozhodnutí vyplývá, že žalobce byl zajištěn dne 5. 11. 2021 v 7:20 hod. v katastrálním území obce Jiříkovice u objektu s číslem 297 společně s dalšími cizinci. Na výzvu žalobce nepředložil žádný cestovní doklad ani jiný doklad, jímž by prokázal svou totožnost a který by ho opravňoval ke vstupu a k pobytu na území ČR. Ke své totožnosti uvedl svá jména a datum narození. Proto s ním bylo zahájeno řízení o uložení správního vyhoštění.
4. Při výsledku dne 6. 11. 2021 uvedl svou totožnost a vypověděl, že je státním příslušníkem Pákistánu. Měl obavy o svůj život kvůli konfliktu s jinou rodinou. Cestovní doklady nechal v Pákistánu, protože cestu absolvoval ilegálně za pomoci převaděčů. Cestoval přes Irán, Turecko, Řecko a Makedonii až do Srbska. V Rumunsku nastoupil na kamion a vystoupil v ČR. O azyl nikde v EU nežádal. Chce pokračovat v cestě do Itálie. Do Pákistánu se vrátit nechce, ačkoliv tam má otce, matku, bratra a sestru.
5. Ze shromážděných podkladů bylo jednoznačně prokázáno, že žalobce dne 5. 11. 2021 pobýval na území ČR bez platného cestovního dokladu a bez platného oprávnění k pobytu, ačkoliv k tomu nebyl oprávněn.
6. Podle názoru žalované existuje v jeho případě vážné nebezpečí zmaření výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalobce neskýtá jakoukoliv záruku, že bude plnit povinnosti správním orgánem uložené. V jeho případě navíc není hodnověrně prokázána totožnost, neboť žalobce nemá cestovní doklad ani jiný doklad totožnosti. Důvěryhodnost žalobce je značně oslabena a určitě by mařil výkon úředního rozhodnutí, a to i vzhledem ke skutečnosti, že na území ČR nemá hlášenou žádnou adresu pobytu a pohybuje se zde jako člověk bez domova. Do země původu se vrátit nechce, přičemž naopak chce pokračovat v cestě do Itálie.
7. Na základě shora uvedeného přikročila žalovaná k zajištění žalobce, neboť mírnější opatření by nebyla účinná, jakož i neúčelná. Doba zajištění byla stanovena podle ustanovení § 125 odst. 1 ZPC na dobu 120 dnů od okamžiku omezení osobní svobody žalobce, tj. od 5. 11. 2021 do 4. 3. 2022 a s přihlédnutím ke složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Žalovaná je v této věci povinna zajistit

náležitosti, které jsou nezbytné k realizaci vyhoštění tak, aby bylo uskutečnitelné v době trvání zajištění. Vzhledem k tomu, že žalobce nemá cestovní doklad, musí žalovaná cestou Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „ŘSCP“) ve spojení s příslušným zastupitelským úřadem ověřit totožnost cizince a zajistit vydání cestovního dokladu nutného k realizaci správního vyhoštění.

8. Při stanovení doby trvání zajištění žalovaná též přihlédla k době, která je nutná k zabezpečení přepravních dokladů, kdy ŘSCP obstarává letenku nebo vyjednává průvoz cizince přes jiné státy EU. Z vlastní praxe žalované a ŘSCP je známo, že komunikace s Velvyslanectvím Pákistánu je zdoluhavá. Ze strany zastupitelského úřadu dochází ke zpoždění. Bližší časový údaj k vyřízení celé věci lze určit s obtížemi, spíše je nutno se podle dosavadní praxe přiklánět k několikaměsíční lhůtě. Žalovaná také poukázala na problémy související s pandemií Covid-19. Doba k zajištění potřebných náležitostí se tedy u Pákistánu zcela jistě pohybuje za polovinou zákonného rozpětí doby umožňující zajištění cizince.
9. Podrobněji žalovaná uvedla, že přihlédla k době, která je nutná k zabezpečení přepravních dokladů, kde Ředitelství služby cizinecké policie jako příslušný orgán obstarává letenku nebo vyjednává průvoz cizince přes jiné státy EU a komunikuje s domovským státem o vzetí cizince zpět. Doba k zajištění náležitostí se pohybuje v první polovině zákonného rozpětí doby umožňující zajištění cizince.

III. Žaloba

10. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce uvedl následující žalobní body. V prvním žalobním bodě žalobce uvedl, že pokud byla doba zajištění stanovena na 120 dnů, mělo být ze strany žalované konkrétně uvedeno, jaké dílčí kroky bude třeba činit během této doby a jaká je jejich časová náročnost. Odkázal přitom na rozsudek Krajského soudu v Brně č.j. 41 A 21/2021-32.
11. Povinností žalované je podle názoru žalobce nejen specifikovat jednotlivé úkony nutné k realizaci správního vyhoštění podle zákona o pobytu cizinců, nýbrž také upřesnit v odůvodnění svůj odhad provedení jednotlivých úkonů. Žalovaná tak pochybila, pokud v napadeném rozhodnutí neuvedla přibližný časový odhad trvání jednotlivých fází procesu vyhoštění. Z důvodu absence náležitého odůvodnění lze rozhodnutí považovat za nezákonné. Toto odůvodnění je zásadní obzvláště tehdy, pokud je prvotní doba zajištění stanovena na 120 dnů. Pokud žalovaná nedokáže požadovaný odhad učinit, je namístě z opatrnosti stanovit kratší dobu zajištění.
12. Ve druhém žalobním bodě žalobce namítl nepřiměřenou délku doby zajištění. Dále uvedl, že zajištění v délce 120 dnů podle jeho názoru neumožňuje dostatečný soudní přezkum v rozumných intervalech tak, jak toto právo vyplývá z čl. 5 odst. 4 EÚLP. Odkázal v tomto ohledu na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 17/2012 a sp. zn. 7 As 97/2012-26 a další judikáty, z nichž plyne důraz na periodicitu přezkumu rozhodnutí o zajištění (viz k tomu zejm. 6 Azs 170/2019-50 ze dne 13. 11. 2019).

13. S ohledem na výše uvedené se tedy žalobce domnívá, že pokud ustanovení § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců zamezuje zajištěnému cizinci v přístupu k efektivnímu soudnímu přezkumu v rozumných intervalech, je nastalou situaci třeba řešit tak, že správní orgán bude ukládat v rozhodnutí o zajištění podstatně kratší intervaly než je 120 dní (např. 30 – 60 dní), zvláště pokud neuvedl konkrétní časové úseky jednotlivých kroků při realizaci vyhoštění. Žalovaná tak pochybila, pokud stanovila délku trvání zajištění na 120 dnů, neboť tak ho prakticky zbavila práva na soudní přezkum zajištění v rozumných intervalech.

IV. Vyjádření žalované

14. Ve svém vyjádření žalovaná shrnula průběh správního řízení o uložení správního vyhoštění a důvody k vydání napadeného rozhodnutí.
15. Doba zajištění v délce 120 dnů není s ohledem na uvedené okolnosti podle žalované nepřiměřená. Tato doba odpovídá 2/3 zákonem definovaného rozpětí. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je patrné, že doba trvání zajištění nebyla stanovena svévolně, ale s ohledem na faktické úkony, které bylo nutno učinit v souvislosti s přípravou správního vyhoštění. V tomto ohledu žalovaná zopakovala důvody uvedené v napadeném rozhodnutí.
16. Dále vyjádřila názor, že i když nepřiradila ke každému dílčímu úkonu potřebnému pro přípravu výkonu správního vyhoštění dobu předpokládanou k jeho realizaci, je z napadeného rozhodnutí seznatelné, jakými úvahami se při stanovení doby zajištění řídila. Napadené rozhodnutí tak v tomto ohledu netrpí vadou nepřezkoumatelnosti.
17. S námitkou žalobce, že zajištění v délce 120 dnů neumožňuje dostatečný soudní přezkum v rozumných intervalech, žalovaná nesouhlasí. Poukázala v tomto ohledu na mechanismy přezkumu rozhodování o zajištění a povinnost zkoumat po celou dobu důvody zajištění. Z uvedených důvodů žalovaná navrhla zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

V. Posouzení věci krajským soudem

18. O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) a ve smyslu § 172 odst. 5 ZPC ve věci rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť žalobce nařízení jednání nepožadoval a soud neshledal v posuzované věci nařízení jednání jako nezbytné.
19. Napadené rozhodnutí tedy krajský soud přezkoumal v řízení podle prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s.ř.s., přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu zjištěného k datu vydání napadeného rozhodnutí, který je zachycen ve správním spisu žalované.
20. Ze **správního spisu** vyplývá, že žalobce byl podle úředního záznamu ze dne 5. 11. 2021 nalezen spolu s dalšími čtyřmi cizinci (všichni st. příslušnosti Pákistán) na silnici

č. 430 v k. ú. obce Jiříkovice u objektu č. p. 297. Žalobce nebyl ztotožněn v dostupných databázích (EURODAC, AFIS, CIS atd.). Následujícího dne bylo zahájeno řízení o uložení správního vyhoštění.

21. Z protokolu o výsledku ze dne 6. 11. 2021 vyplývá, že žalobce uvedl následující skutečnosti. Žalobce uvedl, že cestovní doklady zůstaly v Pákistánu. Odešel odtud, protože jeho rodina měla konflikt s jinou rodinou. Popsal dále svou cestu do ČR, která trvala asi 4 měsíce. Vyjádřil svůj úmysl cestovat dále do Itálie. Nemá v EU žádné příbuzné ani jiné vazby. S rodinou v Pákistánu je v kontaktu. V ČR rozhodně zůstat nechce.
22. Žalovaná dne 10. 11. 2021 zaslala Ředitelství cizinecké policie ČR žádost o zjištění totožnosti cizince. Odpověď na tuto žádost ve spisu založena není. Dne 9. 11. 2021 bylo rozhodnuto o uložení správního vyhoštění žalobci a doba, po kterou nesmí vkročit na území členských států EU, byla stanovena na 3 roky. Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal odvolání.
23. Žaloba je důvodná.
24. Krajský soud úvodem shrnuje, že žalobce byl v předmětné věci zajištěn za účelem jeho správního vyhoštění ve smyslu ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) ZPC. Podle tohoto ustanovení platí, že *„Policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.“*
25. Krajský soud uvádí, že důvody pro zajištění cizince v předmětné věci podrobněji nepřezkoumával, neboť žalobce pak tímto směrem žádné konkrétní žalobní námitky nevnesl. Je však zřejmé, že žalovaná usoudila na nutnost zajištění žalobce vzhledem k okolnostem zcela logicky. Se žalobcem bylo vedeno řízení o uložení správního vyhoštění, které bylo završeno též vydáním prvostupňového rozhodnutí o uložení správního vyhoštění, proti němuž se žalobce odvolal.
26. Žalobce namítal především nepřezkoumatelnost stanovení doby zajištění a odkázal přitom na relevantní judikaturu. Z platné právní úpravy soudního přezkumu správní soudy již dříve dovodily jisté pochybnosti ohledně jejího souladu s požadavky na efektivní soudní přezkum rozhodnutí o zajištění vyplývajících z čl. 36 ve spojení s čl. 8 Listiny základních práv a svobod nebo čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv (EÚLP). To vedlo Nejvyšší správní soud k podání návrhu na zrušení § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců (návrh ze dne 6. 8. 2019 v řízení sp. zn. 8 Azs 26/2018, řízení před Ústavním soudem se vede pod sp. zn. Pl. ÚS 12/19; doposud v této věci rozhodnuto nebylo). Předmětné ustanovení je problematické z toho důvodu, že časově omezuje možnost podání žádosti o propuštění ze zařízení. Krajský

soud v tomto ohledu souhlasí se žalobcem, že tato úprava může v určitých případech znemožňovat přístup k průběžné soudní kontrole zákonnosti zajištění.

27. Zároveň však platí, že ze zákona o pobytu cizinců, ani z návratové směrnice nelze dovodit hranici maximální délky doby prvotního zajištění. Konkrétní maximální délku zajištění nestanoví ani judikatura Evropského soudu pro lidská práva k čl. 5 odst. 4 Úmluvy. Přiměřenost stanovené doby zajištění je vždy třeba zkoumat s přihlédnutím ke skutkovým okolnostem případu. Otázkou tedy je, zda v předmětné věci byla délka doby zajištění stanovená na 120 dnů nejen zákonná, ale i přiměřená okolnostem případu. Žalovaná může potřebnou dobu odhadnout, ale pak je třeba, aby byla doba zajištění spíše kratší a umožňovala častější přezkum v případě iniciativy žalobce (srov. obdobně rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 13. 8. 2021, č. j. 41 A 21/2021-32).
28. Krajský soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011-79, přístupný na www.nssoud.cz. Podle něj je nutné uvést *„jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu). Správní orgán musí posuzovat uvedené otázky přísně individuálně, nikoliv paušálním odhadem.“*
29. Krajský soud má za to, že v napadeném rozhodnutí žalovaná vycházela pouze z paušálního odhadu (i když možná nikoliv zcela mimoběžného), že zjištění (ověření) totožnosti žalobce u Velvyslanectví Pákistánu skrze ŘSCP Praha bude „trvat dlouho“, což žalovaná blíže odůvodnila tím, že ze své úřední praxe ví, že v komunikaci s tímto zastupitelským orgánem dochází ke zpoždění. Žalovaná dospěla k závěru, že tento proces bude trvat určitě více než polovinu zákonné lhůty pro zajištění. Konkrétnější odůvodnění vztahující se k jednotlivým fázím tohoto procesu však z napadeného rozhodnutí seznat nelze.
30. Krajský soud je toho názoru, že za této situace by tedy bylo na místě, aby byla doba zajištění stanovena v kratším intervalu s tím, že podle vývoje komunikace ŘSCP Praha s Velvyslanectvím Pákistánu bude v případě potřeby (nutnosti) dále prodloužena o potřebný interval. Tuto komunikaci, která byla započata žádostí žalované ze dne 10. 11. 2021, je třeba dokumentovat řádně ve správním spisu. Je povinností žalované, aby po celou dobu trvání zajištění zkoumala jeho oprávněnost, tzn., zda trvají důvody pro zajištění cizince. V případě prodloužení doby zajištění pak svědčí žalobci opět právo na opravný prostředek ke správnímu soudu.
31. Krajský soud tedy shrnuje, že žalovaná stanovila délku doby zajištění nepřiměřeně dlouhou zjištěným okolnostem případu (120 dnů), aniž by měla podpůrné indicie o tom, že ověřování totožnosti a zajišťování náhradního cestovního dokladu skutečně takto dlouho potrvá. Z obvyklé správní praxe jiných orgánů žalované je krajskému soudu známo, že v podobných případech bývá aplikována kupř. doba 60 dnů jako

odpovídající a ještě přiměřená (srov. kupř. rozsudek zdejšího soudu ve věci sp. zn. 33 A 38/2021, obdobně též rozsudek ve věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 33 A 39/2021). Zjednodušení situace zajišťujícího orgánu nemůže být legitimním cílem při stanovení délky doby zajištění cizince, neboť vede k podstatnému omezení možnosti přezkumu důvodů pro trvání zajištění.

VII. Závěr a náklady řízení

32. Ze všech shora uvedených důvodů bylo rozhodnuto tak, že napadené rozhodnutí žalované bylo zrušeno a věc byla vrácena žalované k dalšímu řízení [§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.]. V dalším řízení je žalovaná povinna respektovat závazný právní názor krajského soudu obsažený v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.)
33. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci úspěšnému žalobci žádné náklady řízení nevznikly, tudíž mu soud jejich náhradu nepřiznal. Žalovaná v řízení nebyla úspěšná, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 14. prosince 2021

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.